

UITGANGSPUNTEN BEGROTING 2012 EN MEERJARENPECTIEF 2012 TOT EN MET 2015.

De begroting 2012 en het meerjarenperspectief 2012 tot en met 2015 zal aan uw bestuur ter vaststelling worden aangeboden in de (extra) vergadering van 22 november 2011.

Aan de termijn van indiening van deze documenten aan de gemeente Leeuwarden – voor 1 december 2011 – kan worden voldaan.

Vooruitlopend op de vaststelling willen we graag aan uw bestuur een voorstel voorleggen met de uitgangspunten, die zullen worden gehanteerd bij het samenstellen van de begrotingen. De vastgestelde uitgangspunten zullen worden vermeld in de begrotingen.

1. Leerlingenaantallen en cultuur/marketing/communicatie

Vraag:

In hoeverre en in welke mate wordt rekening gehouden met een krimp van het aantal leerlingen in de periode 2012 t/m 2015

Moeten we ambities aangeven voor het vergroten van het marktaandeel van Proloog
Zo ja, hoe kunnen we de ambities realiseren.

Uitwerking:

Op 1 oktober 2011 bedraagt het werkelijk aantal leerlingen basisonderwijs 3.226 (1 oktober 2010: 3.335). Er is sprake van een daling van 109 leerlingen.

Het aantal leerlingen per 1 oktober 2011 is bepalend voor de personele rijksvergoeding vanaf 1 augustus 2012 en de rijksvergoeding materiële instandhouding vanaf 1 januari 2012.

Bij de prognose van het aantal leerlingen is gebruik gemaakt van de cijfers van de gemeente Leeuwarden. (an 1 februari 2011). Voorheen werd gebruik gemaakt van de cijfers van het Planning Verband te Groningen. In deze overzichten ontbreken echter de cijfers van de andere denominaties. De gemeentelijke cijfers geven dit inzicht wel.

Voor de prognose van het aantal leerlingen van Proloog is gekeken naar de ontwikkeling van:

- de omvang van het totaal aantal leerlingen in de gemeente Leeuwarden.
- het marktaandeel van Proloog

De doelstelling van Proloog is om het marktaandeel te vergroten in de komende jaren. Voor het vergroten van het marktaandeel zal een integraal concept van beleidsinstrumenten moeten worden ingezet. Daartoe zijn plannen in ontwikkeling of

zijn al (deels) operationeel. We noemen onder meer:

a. Cultuur/communicatie/marketing

- het ontwikkelen van een aantrekkelijke omgeving op school voor kind en ouders
- de markt bewerken met de intentie om potentiële “klanten” te werven voor het openbaar onderwijs bij Proloog

Dit is vanaf het schooljaar 2011/2012 het belangrijkste speerpunt voor de totale organisatie Proloog.

Teneinde deze plannen gestalte te geven vinden wij een verhoging van het beschikbare budget van € 75.000 (2011) naar € 100.000 vanaf 2012 noodzakelijk.

b. ICT

Moderne ICT inrichting op de scholen vanuit de visie “in 10 jaar naar de top”.

Met betrekking tot groeiambities willen wij u graag een aantal scenario's voorleggen :

	2011	2012	2013	2014	2015
Prognose gemeente Leeuwarden basisonderwijs*	7433	7395	7447	7499	7591
1. Scenario toegroei marktaandeel 1% per jaar bao	43,40%	44,40%	45,40%	46,40%	47,40%
Totaal aantallen Proloog basisonderwijs	3226	3283	3381	3480	3598
Toename		57	98	99	118
Toename cumulatief		57	155	254	372
1. Scenario toegroei marktaandeel 2% per jaar bao	43,40%	45,40%	47,40%	49,40%	51,40%
Totaal aantallen Proloog basisonderwijs	3226	3357	3530	3705	3902
Toename		131	173	175	197
Toename cumulatief		131	304	479	676
3. Scenario 2014 > 50% marktaandeel basisonderwijs	43,40%	45,40%	47,40%	50,40%	53,40%
Totaal aantallen Proloog basisonderwijs	3226	3357	3530	3780	4054
Toename		131	173	250	274
Toename cumulatief		131	304	554	828
4. Acceleratie (elk jaar 1% meer marktaandeel bao)	43,40%	44,40%	46,40%	49,40%	53,40%
Totaal aantallen Proloog basisonderwijs	3226	3283	3455	3705	4054
Toename		57	172	250	349
Toename cumulatief		57	229	479	828
<i>* hierbij een correctie toegepast met de formule</i>					
<i>Totaal prognosejaar * (werkelijkaantal 1-10-2011 (7433)/prognose 1-10-2011 (7461))</i>					

Bovenstaand overzicht heeft alleen betrekking op het basisonderwijs en is derhalve exclusief De Trilker. (sbao)

Voor het speciaal onderwijs wordt aangenomen (overeenkomstig de cijfers van de afgelopen jaren), dat het leerlingenaantal redelijk stabiel blijft.

De scenario's 2 tot en met 4 lijken ons op dit moment te ambitieus. Wij stellen voor bij de begrotingen 2012 tot en met 2015 een keuze te maken voor scenario 1.

Uitgangspunt:

Cultuur/marketing/communicatie - budget:

Met ingang van 2012 een post van € 100.000 in de begroting opnemen.

Leerlingenaantallen (op teldatum 1 oktober)

Keuze voor scenario 1 met volgende aantal leerlingen:

2011	3.226 (is werkelijk aantal)
2012	3.283
2013	3.381
2014	3.480
2015	3.598

2. Rentabiliteit

Vraag:

Op welke wijze kunnen we het toekomstig "negatief eigen vermogen" wegwerken en hoe kunnen we onze schulden betalen.

Uitwerking:

Op basis van een groffe inschatting zal de algemene reserve het volgende verloop hebben.

eind 2010 positief € 0,6 miljoen positief (volgens jaarrekening)

eind 2011 negatief € 1,1 miljoen negatief (raming)

eind 2012 negatief € 2,1 miljoen negatief (raming)

In de tussentijdse rapportage van 1 januari tot en met 30 juni 2011 bent u geïnformeerd over de mogelijke invloeden (schulden op korte termijn/personele voorziening), die het verwachte nadelige resultaat van 2011 positief kunnen beïnvloeden. De cijfers van de begroting van 2012 en volgende jaren zijn nog niet bekend. Deze zijn vanzelfsprekend afhankelijk van uw instemming over de geformuleerde uitgangspunten in dit document.

Vanaf het schooljaar 2012/2013 is de sturing gericht op een gezonde exploitatie. De positieve resultaten zullen eerst zichtbaar worden in de begroting en jaarrekening 2013.

Landelijk wordt voor de ratio rentabiliteit (is resultaat/baten) een norm gehanteerd van 0 tot 3 %.

Bij een maximum van 3 % vanaf 2013 zal sprake zijn van een geraamd voordelig resultaat van rond € 6 ton. In 2011 en 2012 is/wordt een aanzienlijke krimp in de formatie gerealiseerd. Het genoemde resultaat van € 6 ton zou tot aanvullend ontslag kunnen leiden. In het kader van het spanningsveld kwaliteit onderwijs en een snelle

financieel gezonde positie plus de ervaringen van het vaststellen van de formatie per school voor het schooljaar 2011/2012 vinden wij een voordelig resultaat en krimp van bovenstaande omvang te rigoureuus.

Een scenario met als doelstelling het wegwerken van het negatief eigen vermogen in 8 - 10 jaar lijkt haalbaar. Dit betekent, dat jaarlijks € 250.000 wordt afgelost van de schuld.

Wij verwachten, dat de gemeente Leeuwarden (als kredietverstrekker) geen problemen zal hebben met dit uitgangspunt.

Uitgangspunt

Ten behoeve van het wegwerken van het negatief eigen vermogen/de aflossing van de schulden wordt met ingang van 2013 jaarlijks een voordelig exploitatieresultaat van € 250.000 geraamd.

3. Passend onderwijs

Vraag:

Op welke wijze worden de financiële gevolgen van de wijziging passend onderwijs zichtbaar in de begroting.

Uitwerking:

Inleiding:

Passend onderwijs gaat over alle kinderen en jongeren in de leeftijd van 2 tot 23 jaar en heeft betrekking op alle reguliere en specifieke onderwijsvoorzieningen die kunnen bijdragen aan een succesvolle schoolloopbaan. Het wettelijk kader schetst de hoofdlijnen voor de vormgeving van passend onderwijs. In de beleidsbrief van het de minister staan de volgende voorwaarden voor het nieuwe stelsel:

- leerlingen krijgen zo goed mogelijk onderwijs
- ouders zijn betrokken bij hun kind op school
- docenten zijn goed toegerust
- scholen werken samen met jeugdzorg en gemeente
- doelmatige investeringen

Kernelementen van de nieuwe wet zijn de zorgplicht, de niet vrijblijvende samenwerking tussen schoolbesturen en budgetfinanciering. Het geheel van zittende en nieuwe leerlingen (aanmelding, inschrijving, en toelating) vat de werkgever samen in het begrip zorgplicht. De zorgplicht ligt bij het bevoegd gezag van de school. Als een school geen passend onderwijs kan bieden, moet zij er voor zorgen dat de leerling op een andere school kan worden geplaatst.

Om de zorgplicht waar te kunnen maken moeten alle scholen voor regulier en speciaal onderwijs binnen een samenwerkingsverband met elkaar samenwerken. De samenwerking is niet vrijblijvend. Doel is om gezamenlijk een dekkend aanbod van onderwijszorg in de regio te bieden.

Het ligt in de bedoeling dat het nieuwe stelsel van passend onderwijs in werking treedt op 1 augustus 2013.

In het onderwijsveld (sectororganisaties en vakbonden) is momenteel veel discussie over onder meer:

- de ingangsdatum van de nieuwe wetgeving
- de plannen van de minister om € 300 miljoen te bezuinigen op passend onderwijs.
- de systematiek van bekostiging

Als gevolg van de onduidelijkheden stellen wij voor om de financiële gevolgen, die voortvloeien uit de wijzigingen ten aanzien van passend onderwijs niet in de begroting vanaf 2013 op te nemen. De gedachtegang hierbij luidt, dat “zorgplicht wordt uitgevoerd voor zover de bekostiging dit toelaat”.

Het besef leeft wel, dat er sprake is van financiële risico's voor onderwijsorganisaties. Zodra meer duidelijkheid ontstaat over de financiële aspecten zal uw bestuur vanzelfsprekend worden geïnformeerd.

Uitgangspunt:

- a. geen baten en lasten opnemen vanaf 2013 voor passend onderwijs
- b. in de begroting een passage opnemen in de risicoparagraaf.

4. Pand Fonteinland 11 (bestuursbureau)

Vraag:

Wat zijn de resultaten van het onderzoek naar de mogelijke verkoop van het pand
Welke risico's lopen we door de ontwikkelingen van het passend onderwijs en het daaropvolgend mogelijke vertrek van huurder Renn4 uit het pand.

Uitwerking:

In de tussentijdse rapportage van januari tot en met juni 2011 is uw bestuur (bij punt 4.4) reeds geïnformeerd over de mogelijke ontwikkelingen met betrekking tot het pand Fonteinland 11.

In november 2011 worden gesprekken gevoerd met de gemeente Leeuwarden over de mogelijkheden tot verkoop van het pand en terughuur van een deel van het pand. De uitkomsten zijn nog niet bekend. Wij kunnen u waarschijnlijk in de bestuursvergadering van december 2011 nader informeren over de stand van zaken. Vooralsnog zal in de begroting 2012 tot en met 2015 de gedragslijn van eigenaar en verhuurder worden gehandhaafd.

Wel is duidelijk, dat Renn4 contractueel de mogelijkheid heeft om met ingang van 1 augustus 2012 minder vierkante meters te huren en per 1 augustus 2015 (einde huurovereenkomst) definitief kan vertrekken. We stellen voor dit als een risico te benoemen in de risicoparagraaf.

Uitgangspunt:

a. vanaf 2012 tot en met 2015 het stelsel handhaven van:

Proloog is eigenaar van het pand; de kapitaal- en overige lasten worden opgenomen in de begroting; de huuropbrengsten van de huidige huurders worden opgenomen als baten.

b. in de risicoparagraaf het mogelijke vertrek van Renn4 benoemen.

5. ICT

Vraag:

In voorgaande begrotingen zijn voor 2012 investeringen opgenomen ter hoogte van rond € 7 ton. Is dit reëel.

Wat is het toekomstig beleid (organisatiebreed) van Proloog met betrekking tot ICT.

Uitwerking:

Momenteel is een werkgroep (Alle Dijk, Jan Bosscha, Hans van Tielen en Bart Bouma) actief om het toekomstig ICT beleid te formuleren vanuit de visie zoals omschreven in het manifest "in 10 jaar naar de top". De kwaliteit van het netwerk en de leeromgeving vormt de basis. De kwantiteit (bijvoorbeeld aantal leerlingen : aantal pc's) is afhankelijk van de beschikbare financiële middelen, waarbij een geleidelijke uitrol over een reeks van jaren denkbaar is.

De uitkomsten van het onderzoek zijn nog niet bekend.

In de organisatie is de twijfel uitgesproken over het realiteitsgehalte van het in eerdere begrotingen opgenomen investeringsbedrag ad € 7 ton in 2012. De kapitaal- en overige lasten van deze investering zullen niet in de begroting worden opgenomen. Evenmin zal het investeringsbedrag onderdeel vormen van de liquiditeitbegroting.

De denkrichting voor de begrotingen 2012 tot en met 2015 luidt om voor het totaal van de jaarlijkse exploitatielasten meer aansluiting te zoeken met de rijksvergoedingen - component voor ICT en de toekomstige investeringen af te stemmen met de toekomstige vrijval van kapitaallasten.

Vanzelfsprekend zal eerst duidelijkheid ontstaan over de toekomstige lasten zodra de resultaten van het onderzoek zijn vastgesteld.

Uitgangspunt:

De baten vormen onderdeel van de rijksvergoeding in de begroting. De exploitatielasten stemmen overeen met de rijksvergoeding – ICT component.

6. Onderhoudsvoorziening

Vraag:

Is de omvang van de dotatie aan de onderhoudsvoorziening toereikend om aan de toekomstige verplichtingen te voldoen.

Uitwerking:

In de vergadering van uw bestuur d.d. 17 mei 2011 heeft u de beleidsnotitie onderhoudsvoorziening Proloog vastgesteld. Er is ingestemd met een jaarlijkse dotatie ter hoogte van de component onderhoud van de rijksvergoeding materiële instandhouding. (ruim € 2 ton). De besluitvorming heeft een looptijd tot en met 2014. In deze notitie is de volgende passage opgenomen: “hoewel er is besloten om tot en met 2014 voorlopig niet meer dan de normvergoeding in de onderhoudsvoorziening te stoppen bevelen wij aan om zodra de begroting dit (weer) toelaat in elk geval jaarlijks het volgens de huidige technische meerjaren onderhoudsplanning benodigde bedrag aan de onderhoudsvoorziening te doteren en de volgens deze planning benodigde onderhoudsactiviteiten uit te voeren kritisch zal worden beoordeeld of aanvullende middelen kunnen worden toegevoegd aan de voorziening”.

De gemeente Leeuwarden doet momenteel een onderzoek naar de onderhoudstoestand aan de buiten- en binnenzijde van de scholen. Een rapport is nog niet ontvangen. De financiële gevolgen voor het toekomstig onderhoud aan de binnenzijde van de scholen zijn derhalve ook nog niet bekend. Voor de begroting 2012 tot en met 2015 wordt vooralsnog overeenkomstig de besluitvorming van uw bestuur gehandeld.

Uitgangspunt:

De jaarlijkse dotatie in de voorziening onderhoud stemt overeen met de inhoud van de beleidsnotitie onderhoudsvoorziening Proloog.

7. Inhuur

Vraag:

Wat is de duur van de inhuur van de algemeen directeur a.i. en de extern controller

Uitwerking:

In een overleg met de voorzitter en de penningmeester en in de bestuursvergadering van 25 oktober 2011 is over dit onderwerp gesproken.

Algemeen directeur a.i.:

De inzet is bepaald op 4 dagen per week.

Er zal een wervingsprocedure worden opgestart voor een nieuwe algemeen directeur met als doelstelling een benoeming per 1 augustus 2012.

Na een periode van overdracht kan het vertrek van de algemeen directeur a.i. op 1 september 2012 plaatsvinden.

Extern controller:

De inzet van de extern controller zal in 2012 worden beperkt tot gemiddeld 1 à 2 dagen/week en de inzet kan definitief worden beëindigd per eind 2012 of eerder.

Uitgangspunt:

In de begroting 2012 een raming opnemen voor inhuur voor de algemeen directeur a.i. tot 1 september 2012 voor 4 dagen per week en voor de extern controller voor gemiddeld 1 à 2 dagen per week.

In de begroting 2013 tot en met 2015 de inhuur laten vervallen.

8. Scholing

Voor een vitale organisatie is het van belang dat er voortdurend planmatig wordt gewerkt aan ontwikkeling van personeel. Daarvoor is het noodzakelijk structureel voldoende middelen vrij te maken. In het Primair Onderwijs is het niet ongebruikelijk om 1% van de Rijksbijdragen hiervoor te gebruiken. Vanuit dat perspectief hebben wij als Proloog 1% van de Rijksbijdragen voor het scholingsprogramma 2012 vrijgemaakt. Als de vraag aan scholing het budget overschrijdt dan is het budget leidend.

Er wordt nu gewerkt aan een nieuwe opzet van scholing waarbij de volgende categorieën worden onderscheiden

- 1 Directeuren
- 2 Individuele scholing
- 3 Scholing team of cluster
- 4 Proloogacademie
- 5 Trajecten bestuursbureau
- 6 Actualiteit

Naast deze structuur is er nog sprake van gerichte scholingsactiviteiten vanuit externe projectgelden zoals Boppeslach.

Het oude scholingsplan kende een omvang van € 175.000 exclusief vervangingskosten scholing. Uitgaande van de Rijksbijdragen van ruim € 17.000.000 krijgt het structurele budget van 1% vooralsnog voldoende omvang exclusief vervangingskosten scholing.

Vervanging van scholing is alleen mogelijk in het geval er sprake is van een budget vanuit een specifieke regeling zoals de lerarenbeurs.

9. Diversen

Salarissen/calamiteiten:

In de tussentijdse rapportage van januari tot en met juni 2011 is in de prognose van de salariskosten van 2011 rekening gehouden met een salarisstijging van 3 %. De werkelijkheid stemt hier niet mee overeen. Intern is de discussie gevoerd of een handhaving van een jaarlijkse salarisstijging wenselijk is.

In de praktijk blijkt, dat het Rijk bij salarisstijgingen op grond van de CAO met een aanpassing van de rijksvergoeding volgt. Voor een enkele salariscomponent, bijvoorbeeld pensioentarieven, is in het verleden een volledige compensatie wel eens achterwege gebleven.

Het ligt in de bedoeling om met ingang van 2012 een afzonderlijke post “onvoorzien” in de begroting van € 200.000 op te nemen voor calamiteiten voor personele en materiële lasten. Indien het Rijk bijvoorbeeld geen (of deels een) vergoeding verstrekt voor componenten van salarisstijgingen, dan kan dekking worden gevonden uit dit budget.

Andere calamiteiten zijn ook denkbaar.

Het voordeel van de presentatie van een post voor calamiteiten is, dat we in de tussentijdse rapportages het bestuur afzonderlijk kunnen informeren over het verloop van deze post. (saldo, waaraan besteed, aan welke begrotingspost bedragen toevoegen/onttrekken). We vinden deze wijze van presentatie transparanter dan het opnemen van financiële ruimte voor onverwachte tegenvallers in reguliere begrotingsposten.

FRICTIEFORMATIE:

De vaststelling van de formatie per school per 1 augustus 2011 heeft veel energie gekost. In de praktijk blijkt, dat na een dergelijke vaststelling in de loop van een jaar nog aanpassingen moeten plaatsvinden. (bijvoorbeeld groeiformatie – extra niet voorziene personele lasten).

Dergelijke kosten zijn in 2011 gedekt uit de financiële ruimte op de post salarissen. Ook voor dergelijke posten streven we naar een meer transparante informatie richting uw bestuur.

Het voorstel luidt derhalve een post frictieformatie ad. € 100.000 op te nemen

Uitgangspunt:

Jaarlijks in de begroting een post opnemen voor onvoorzien (calamiteiten etc.) van € 200.000.

Jaarlijks in de begroting een post frictieformatie opnemen van € 100.000

Wellicht is uw bestuur van mening, dat over andere begrotingsposten nog uitgangspunten moeten worden vastgesteld. Wij willen graag, dat deze posten aan de orde worden gesteld tijdens de vergadering.

9. Risicobeheersing

Vraag:

Welke maatregelen kunnen we treffen als er sprake is van onverwachte tegenvallers. Een goed voorbeeld is: welke acties kunnen we treffen als zou blijken, dat het scenario bij punt 1 ten aanzien van de leerlingenaantallen tegenvalt en er bijvoorbeeld sprake is van een verdere leerlingendaling.

Uitwerking:

Proloog heeft de komende jaren geen weerstandsvermogen. Onverwachte tegenvallers kunnen derhalve niet uit een algemene reserve worden gedekt. Wel is het voorstel gedaan – zie punt 8 – om jaarlijks een bedrag van € 300.000 (€ 200.000 calamiteiten plus € 100.000 frictieformatie) als onvoorzien op te nemen in de begroting.

Een leerlingendaling op 1 oktober 2012 heeft nadelige gevolgen voor de personele rijksvergoeding vanaf 1 augustus 2013 en voor de rijksvergoeding materiële instandhouding vanaf 1 januari 2013.

Teneinde het risico helemaal uit te sluiten zou te overwegen zijn om alvast personeel in het rddf te plaatsen per 1 augustus 2012 ten behoeve van ontslag per 1 augustus 2013. Wij zijn van mening, dat een andere (meer elegante) wijze van beheersing van de personele lasten in de toekomst tot de mogelijkheden behoort.

Met betrekking tot het personeel (ruim 80 % van de kosten) zal het beleid de komende jaren worden gericht op:

2011/2012: het stimuleren van vrijwillig vertrek teneinde het aantal ontslagen per 1 augustus 2012 van het op 1 augustus 2011 in het rddf geplaatst personeel te beperken

vanaf 2012/2013 of voor zover eerder de mogelijkheid aanwezig is:

een personeelsbestand met een grotendeels vaste formatie en deels een flexibele formatie. De flexibele formatie kan worden gevormd na vrijwillig tussentijds vertrek van vast personeel. Bij de flexibele formatie valt te denken aan het toepassen van bijvoorbeeld de payroll-constructie. Voor dit deel van de formatie is een opzegtermijn (nagenoeg) niet van toepassing.

Indien zich tussentijds “rampen” voordoen zullen we in overleg moeten treden met de gemeente Leeuwarden om in gezamenlijkheid een oplossing te vinden.

Uitgangspunt:

In de begrotingen een passage opnemen over de risicobeheersing “personeel” in samenhang met de post “onvoorzien” ad. € 300.000.

10 Proces afwikkeling meerjarig beleidsplan 2012-2015

Het meerjarigbeleidsplan 2012-2015 zal de verschillende gremia als volgt doorlopen

- 3 November adviesaanvraag beleidsuitgangspunten GMR met verzoek advies uit te brengen voor 22 november en in de gelegenheid stellend medio november te overleggen conform artikel 17 lid b WMS.
- 8 November beleidsuitgangspunten in het bestuur
- Medio november gelegenheid voor GMR voor overleg

- 16 November beleidsuitgangspunten voor advies in het directeurenberaad
- 22 November meerjarenbegroting 2012-2015 ter vaststelling in het bestuur
- Voor 1 december 2011 verzending naar gemeente
- Einde 2011 verzending naar de volgende partijen
 - Inspectie Utrecht
 - GMR
 - Directeurenberaad
 - RABO-bank